

ENDRŐDI SÁNDOR

MAGYAR NÉPDALOK
(MAGYAR REMEKIRÓK
54. KÖTET)

Sándor Endrődi
Magyar népdalok (Magyar
remekirők 54. kötet)

*http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24714273
Magyar népdalok (Magyar remekirők 54. kötet):*

Содержание

BEVEZETÉS	12
MAGYAR NÉPDALOK	23
I. SZERELEM RÓZSÁI	24
1	24
2	24
3	25
4	25
5	26
6	27
7	27
8	28
9	28
10	29
11	30
12	30
13	31
14	31
15	32
16	33
17	33
18	34
19	34
20	35

21	36
22	36
23	37
24	38
25	38
26	39
27	39
28	40
29	40
30	41
31	42
32	42
33	43
34	43
35	44
36	44
37	45
38	45
39	46
40	46
41	47
42	47
43	48
44	48
45	49
46	50

47	50
48	51
49	51
50	52
51	53
52	53
53	54
54	54
55	55
56	56
57	56
58	57
59	58
60	58
61	59
62	59
63	60
64	60
65	61
66	62
67	62
68	63
69	63
70	64
71	65
72	65

73	66
74	67
75	67
76	68
77	68
78	69
79	70
80	70
81	71
82	71
83	72
84	72
85	73
86	73
87	74
88	74
89	75
90	76
91	76
92	77
93	77
94	78
95	78
96	79
97	79
98	80

99	80
100	81
101	82
102	82
103	83
104	84
105	84
106	85
107	85
108	86
109	86
110	87
111	87
112	88
113	89
114	90
115	91
116	91
117	92
118	92
119	93
120	93
121	94
122	95
123	95
124	96

125	96
126	97
127	98
128	98
129	99
130	99
131	100
132	100
133	102
134	102
135	103
136	104
137	104
138	104
139	105
140	105
141	106
142	106
143	107
144	107
145	108
146	108
147	109
148	110
149	110
150	111

151	111
152	112
153	112
154	113
155	113
156	114
157	114
158	115
159	116
160	116
161	117
162	117
163	118
164	118
165	119
166	119
167	120
168	120
169	121
170	121
171	122
172	123
173	123
174	124
175	124
176	125

177	126
178	126
179	127
180	127
181	128
182	129
183	129
184	130
185	130
186	131
187	132
188	132
189	133
190	133
191	134
192	134
193	135
194	135
195	136
196	137
197	137
198	138
199	138
200	139
201	140

II. KATONA-ÉLET

1	141
2	141
3	142
4	142
5	143
6	143

Конец ознакомительного фрагмента. 145

Sándor Endrődi

Magyar népdalok (Magyar remekírók 54. kötet)

BEVEZETÉS

Magyarország sok tekintetben az *erőpazarlások* hazája. Sehol a világon nem tékozoltak annyit, mint itt. Az erőknék egész halmaza pusztult el, szinte nyomtalanul, az idők forgatagaiban, a szellemi képességeknek egész raja – idegen istenek szolgálatában. Uraknak születtünk, a kik lenéztük a parasztot, a népet, pedig közöttünk mindig az volt a legmagyarabb és nemcsak költészetünknek, de minden szellemi fölemelkedésünknek egyik legtermékenyítőbb forrása. Ezzel a becsületes, jóra való, világos fejű, ép kedélyű magyar néppel, a ki megőrizte eredetisége ősvonásait, törülmetszett nyelvet beszélt, szüzi naivitását dalaiban és meséiben ragyogtatta, féltékeny volt erkölcsre, szokásaira s hü a hagyományokhoz... ezzel a nagy nemzeti erőforrással sem a politikusok, sem az írók nem törődtek sokáig.

A népköltés voltaképpen egyidejű magával a néppel, csak az érdeklődők, a feljegyzők, a gyűjtők nem jelentkeznek sehol. Nálunk pl. a világi dalok, főképp a szerelmi énekek

épen nem voltak ismeretlenek s a pogánykor lelkének igazi virágaiként pompáztak valaha. A bennök sűrűn előforduló virágvonatközások miatt virágénekeknek nevezték őket, de a vallásos századok erősen üldözték és pusztították e profán tartalmú dalokat, úgy, hogy a keresztény középkorból mindössze egy ötsoros virágénektöredék maradt ránk s a XVI. század első felében Erdősi Sylvester János, a kitűnő nyelvész és bibliafordító, bár méltatja őket, mint «melyekben csodálhatja minden nép a magyar nép elméjének éles voltát a lelésben, mely nem egyéb, hanem magyar poézis» – bővebb figyelmet azonban nem szentelt nekik.

Csak e század elején, mikor a rendi alkotmány teljesen szűknek s a haladó idők számára elégtelennek bizonyult: kezdett a politikusok figyelme végre a nép felé fordulni. A mi az írókat illeti: vezérférfiaink épen az ellenkező csapáson haladtak. S itt, ennél a pontnál, egy pillanatra megállhatunk s kifejezhetjük teljes sajnálkozásunkat. Talán egyetlen irodalom sincs, mely az idegen hatások befogadására fogékonyabb lett volna, mint a mienk. Egymást váltották fel, sőt egymás mellett jelentkeztek a deák, német, franczia befolyás áldásai, s oly fokú vergődések következtek, melyeknek látványa szinte elkésérítő. Ha egy-egy jóízű írónkra gondolunk, pl. *Mikes Kelemenre*, a kinek *Törökországi levelei* már egy század előtt az elbeszélő próza nemesebb formáiban ömlöttek, vagy a kurucz idők költészetére, melyben a hamisítatlan magyar kedélyvilág annyi őseredetiséggel, erővel és bájjal zendült meg, – azután a mult

század első tizedeinek vajadásaihoz fordulunk: akkor nyilvánvaló lesz előttünk az eltévelyedés, mely szellemi hátramaradásunknak egyik legfőbb oka s áldatlan viszonyainknak egyik legkirívóbb eredménye volt.

De hát hiába! Nem tehattünk róla. Az írók alig álltak egymással összeköttetésben, – irodalom a szó komolyabb értelmében nem is volt, – szellemi surlódás híján aludtak a vágyak, az eszmék, s a kiben mégis égett az isteni szikra: magára hagyatva égett. Végre a nyelv is csak olyan, mint az ekevas: ha nem használják, megrozsdásodik. Így történt a mi nyelvünkkel is. Mikor aztán észrevettük nemzetiségünk elhanyaglását s nyelvünk silány voltát: akkor elkezdtünk fűhöz-fához kapkodni. Eszünkbe jutottak a görögök, rómaiak, a németek, francziák, angolok, minden kimívelt európai nyelv, csak a magunk kincsesbányája, *népünk* tőzsgyökeres, érintetlenül tiszta, erős nyelve nem. Nekivetettük magunkat az idegen formák kultuszának s nem láttuk a saját idomaink nagy változatosságát, nem éreztük azok használhatóságát. Rendkívül sokat vártunk mindentől, a mi külföldi s a magunk természetes erőforrásaitól nem vártunk semmit. Ezek ismeretlenül lappangtak és poshadtak a homályban.

Mégis! Nem tartom pusztá véletlennek, de már az idők jelének, hogy ugyanabban az évben, mikor Mikes Kelemen Levelei Kulcsár István kiadásában napvilágot láttak, 1794-ben még egy más könyv is jelent meg: a *Kovács Pál*,

benedekrendi pap közmondásos gyűjteménye.¹ Az érdeemes gyűjtő egyik paptársa *Fabchich József*, – egyike ama lelketlen kor legszenvedélyesebb magyarjainak – nagy lelkesedéssel üdvözölte e kis könyvet és elragadtatással kiáltott föl a «nemzeti bélyeget» viselő gyűjtemény láttára: «Félre, deák, görög íz! szólanak im – magyarul!» Öt év múlva (1799) megjelent az első népdalgyűjtemény és századunk elején, 1803-ban, – tehát ugyanabban az évben, melyben *Baróti Szabó Dávid* is kiadta a *Magyarság Virágait* – egy váczai daloskönyv, 1804-ben *Szirmay Antal* jeles munkája, a *Hungaria in Parabolis*, mely latinsága daczára a legmagyarabb könyvek egyike. 1820-ban, már a rendkívüli munkásságú szerző halála után, látott napvilágot *Dugonics András* gazdag gyűjteménye, a *Magyar Példabeszédek* és *Jeles Mondások* két vaskos kötetben. Nem érdektelen, hogy egyes megyék, Komárom, Esztergom is sürgetik a gyűjtést, s hogy épen Kulcsár István buzdító közlései után határozza el az akadémia – legalább elvben – a népköltészeti termékek rendszeres gyűjtését. Maguk az írók is mindjobban érzik a szellemi fölfrissülés szükségét s nem hajlandók vakon követni *Kazinczy* rideg elveit, a ki fejedelmi magaslatáról a profán tömeget nemcsak kicsinyli, de föltétlenül megveti. Csokonai ellenkezőleg szívére öleli a népet s azt tanácsolja költőtársainak: «*Ereszkedjünk le a paraszt, tudatlan, egyszerű községhez, akkor majd nem lesz annyi hallatlan ejtés előttünk.*» *Kölcsey* 1826-ban fennen hangoztatja, hogy «a

---

¹ Kovács Pálnak Magyar Példa és Közmondás. Győrben. Streibig József betűivel. 1794.

valódi nemzeti poézis szikráját a köznépi dalokban kell keresni.» – Eötvös, egy évvel később, mint Székács Józsefnek, Szerb népdalok és hősregék című könyve megjelent 1837-ben, ki meri mondani, hogy «minden poézis a népből ered», s Toldy Ferencz 1843-ban, a lírai költés kimerülését jelezvén, kikel a bizarr, a dagályos ellen s fájjalja, hogy «a nyelvünkben meglevő saját mértéket és ritmust ki nem lestük.» Ugyanebben az évben kezdi meg Kecskeméti Csapó Dániel Dalfüzérkéjének kiadását s jelenik meg Szakáll Lajosnak, Czimbalom című verses kötete, melyet jóízű népies darabjaiért rövid idő alatt elkapkodnak.

Mindezek szórványos jelenségek s egymással nem igen látszanak szerves összefüggésben állani. De kétségtelen, hogy valami benső szükség, valami erős törvényszerűség nyilatkozik meg bennök. A fejlődés homályos ösztöne, – ellenállhatatlan vágy valami tisztább, egészségesebb légkör után. Ugyanerre az okra vezethetjük vissza Kisfaludy Károly népdal-próbálkozásait és Czuczor kedélyének dalos termékeit. Még csak egy-két lépést kellett tennünk, hogy teljesen érezhetővé váljék e mozgalom nagy jelentősége s tudatára ébredjünk annak, hogy a magunk egyéniségének kifejtése tényleg egészen tőlünk függ. Csak egy-két lépést! És ez az egy-két lépés csakhamar meg is történik. Az Akadémia késedelmező kezéből a Kisfaludy-Társaság veszi át a rendszeres gyűjtés munkáját s hozzá is fog rögtön a kivitelhez. Megbízta Erdélyi Jánost, a jónevű költőt és a magyar műbölcsélet alapvető mesterét, e gyűjtemény összeállításával. Dolgosabb kezekre nem is bízhatta volna, de lelkesebb emberre sem. Hiszen

ő hangoztatta, épen a Kisfaludy-Társaságban tartott székfoglaló beszédében: «*A tenger soha ki nem fogy felhőiből, bármennyi eső esik: ilyen tenger a nép, az élet. Ha belőle merít a költő, lesz a ki őt meghallgassa, seregestül találанд megnyílt szívekre mindenkor, ha csak vesztét nem érzi a nemzet. Tehát tanulni a népet, az életet, – beállni e tengerbe, mint Jézus, midőn a lélek kegyelmét venné, a Jordánba: ez a mai költő hivatása, nemes kötelessége.*»

Maga is a nép fia. De bár atyja egyszerű földművelő: házuk nem daltalan. Már gyermek korában vidítója, vigasztalója a nép édes és természetes költészete. Énekek zsongják körül, mesék és mondák foglalják el képzelődését. Korán felébrednek benne a költői hajlamok s végig kísérik az egész életen. Egy elv érlelődik meg benne s válik komoly meggyőződésévé, melyhez állandóan hű marad: *a népköltészetből kell a nemzeti poézist újjáalkotni!* Mint költő, maga is a néptől tanul legtöbbet s legjobb költeményeit neki köszönheti. Teljesen át van hatva annak a tudatától, hogy a népköltészet egyik főérdeme a valóság. A mit ebben találunk, az mind igaz tény. Itt minden betű adat, a történet, erkölcs, ízlés földérintéséhez és kimagyarázásához. Nemzetének lehető *kitudása* a cél, melyért a népi dolgokkal annyi szeretettel és odaadással foglalkozik. Mert a mi nálunk az idő folytán egyszer ténynyé vált: az egyszersmind visszamutat a lélekre, a meggyőzések mibenlétére. S csak e tények és meggyőzések szigorú egybefoglalása emelhet oda bennünket, hogy saját, egész valónk, nemzeti méltóságunk – magunk és az emberiség irányában – *önismeretté izmosodhassék s egész*

történelmi életünk átlátszóvá lehessen a nemzeti öntudatban.

Mély értelmű, lelkes vallomások, egészen az ő erős és merész gondolkozására vallók. Átrezeg rajtuk a meggyőződés melege s az a megbecsülhetetlen fajszeretet, mely *Erdélyi* összes szellemi működésének főmozgatója és irányítója. A népköltészet termékeivel úgy van, mint Linné a növényekkel: gazt, gyomot nem ismer, csak virágot. A világhírű botanikusról följegyezték, hogy kicsi korában, ha bölcsőjében sírt, virágot adtak a kezébe és rögtön elhallgatott. Erdélyi élete utolsó estéjén kis fiának egy népdalt dalolt, kis lányának egy tündérmesét mondott el, – azután álmra hajtotta fejét és elaludt örökre.

Nagy gyűjteményének első kötete (*Népdalok és mondák*) 1846-ban jelent meg, ugyanabban az évben, melyben *Tompa Mihály, Népregék és Mondák* című verses kötetének első kiadását a magyar olvasó közönség húsz nap alatt elkapkodta. S ime, e pillanatban teljesen nyilvánvaló, hogy az izlés nem múló szeszélyből, de az uralkodó eszmék nyomása alatt s igazán lelki szükségből fordult egészen a nép felé. Ha most, az elmélet határozott útmutatásai s a kísérletező gyakorlat bátor próbálkozásai közt egy hatalmas genie, mint a minő *Petőfi* volt, a maga merész föllépésével s hódító egyénisége minden erejével egyszerre diadalt szerez ez igazságoknak; ez csak azt jelenti, hogy az eszme megérett s jószerencsénk is segített, hogy végre csakugyan megtaláljuk – magunkat. És sok szétszóródás után, különböző úton járva, különböző eszközökkel küzdve, ime, találkozunk egy gondolatban, egy

érzésben: legjobb meggyőződésünkkel szolgálni a hazát s a művészetek szeretetében föltétlenül tisztelni a *nemzeti jelleget*.

Új világ, új élet pompázott előttünk. Eddig nem ismert erők forrása bugygyant ki s tört elő a régi poézis mohos szikláiból s szabadon, vidáman szökdellt keresztül a máskor hangtalan tájakon. Ütköző vizének gyöngyei fölfrissítettek mindent: a pázsit üdébb lett, a fák lombosabbak, a levegő tisztább. Szeszélyesen csapkodott ide-oda, szerteágazott ezer felé s mindenütt a saját bánatunkat zsongta, a magunk örömét ujjongta. Az elzárt s féken tartott indulatok végre tombolhattak, a képzelődés repülhetett, a szív sírhatott. Nem kellett feszes formák közé szorítani az érzést, a gondolatot: ömölhetett, kiáradhatott tetszése szerint, a hogy bimbóba szökken a rügy s kicsordul a fák gyantája. Annyi szenvelgés után a természetes lép előtérbe, – annyi másolás és majmolás után: az eredetiség. A vékonyhangú gitározást, az ősi ritmus érczes zengése váltja fel, a mesterkéltséget és festett bájakat az egészség rózsás színe. Maga a nép – ez a büszke, daczos, értelmes, sokerejű és nagyerejű magyar nép – lép elénk s a maga egyszerű, de igaz dalaiban és mondáiban napnál világosabban mutatja fel nemzeti mivoltunk egészét és teljességét. Igen, ez *mi* vagyunk! A mi hevüléseink, erkölcsünk, vérkeringésünk, – a mi földünk, a mi levegőnk. Hogy eddig oly keveset láttunk belőle! Minő áldás ez a fordulat! Minő megváltó ereje van ennek az önismeretnek! *Petőfi* és *Arany*, kik a «naivot és művészt, az egyénit és az egyetemest egy művészetbe olvasztják» nemcsak nagy költők, de épen azért

nagyok, mert diadalmas megtestesülései a nemzeti eszmének, mely koruk minden izét áthatja.

Erdélyi háromkötetes nagy gyűjteménye, mely egyuttal a magyar nép szellemi életének története, csak kezdete volt a gyűjtés munkájának, mely azóta folyton foly s melynek eredményeit itt röviden összegezzük. 1850-ben jelent meg *Ballagi Mór* két kötetes példabeszédes és közmondásos gyűjteménye; a következő évben Erdélyi, ismét a Kisfaludy-Társaság megbízásából, új kötettel állt elő, a *Magyar közmondások könyvével*; 1863-ban pedig *Krizsa János* (1811–1875) erdélyi unitárius püspök lepett meg bennünket pompás gyűjteményével, a *Vadrózsákkal*, mely a székely nép gazdag kedélyvilágát tárta fel előttünk, nemcsak dalokban, de hatalmas szerkezetű, ózamatú balladákban is. Majd következtek *Thaly Kálmán* rendkívül becses gyűjteményei, a *Régi magyar vitézi énekek* két kötete (1864), XVI., XVII., és XVIII. századi kéziratokból összeállítva, és később, 1872-ben az *Adalékok a Thököly és Rákóczi kor irodalom-történetében*, szintén két kötetben. E közben (1871–72) a Kisfaludy-Társaság *Gyulai Pál* és *Arany László* szerkesztésében újra három kötetes népköltési gyűjteményt bocsátott közre, miután már előbb, 1866-ban, megindította magyar fordításban a hazai, *nem magyar ajkú népköltészet tárát* (tót, magyar-orsz, román népdalok) szintén három kötetben. Megemlítjük itt az újabbak közül *Kálmány Lajos* nagy gyűjteményét, az alföld – különösen Szeged vidéke – népköltészeti termékeiből (*Koszorúk az Alföld vadvirágaiból*).

2 kötet. 1877. *Szeged népe*. 3 kötet. 1881.) Mások, mint *Fogarasi János*, *Bartalus István*, *Mátray Gábor*, *Szini Károly* s legújabban *Bogisich Mihály* és *Káldy Gyula* régi énekek és népdallamok gyűjtésével szereztek kiváló érdemet. Népmese-gyűjtőink közül legyen elég *Merényi László*, (*Eredeti népmesék. Sajóvölgyi és dunamelléki népmesék*. 1861–63), továbbá *Arany László* (*Eredeti népmesék*. 1862), és végül *Benedek Elek* (*Magyar mese és mondavilág*. 5 köt. 1894–97) működésére rámutatnunk. A közmondások gyűjtése körül *Sirisaka Andor* (*Magyar közmondások könyve*. 1891) és *Marganits Ede* (*Magyar közmondások és közmondásszerű szólások*. 1897) fáradoztak. Ez az utóbbi érdemes gyűjtemény a megelőző gyűjtemények összes anyagát feldolgozza s történelmi alapon csoportosítja.

Legújabban (1902) a Kisfaludy-Társaság, a magyar vallás- és közoktatásügyi miniszterium támogatásával ismét kezébe vette a népköltési gyűjtés megszakított munkáját s megindította a hozzá beérkezett gyűjtések új és nem kevésbé értékes sorozatát. Rövid időközökben négy vaskos kötet jelent meg e gyűjteményből. *Dr. Sebestyén Gyula*, *Regős énekek* című két kötete, melyek népköltészetünknek és népszokásainknak legrégebb emlékeit foglalják össze s melyeket a buzgó gyűjtő egész kötetnyi tudományos fejtegetéssel magyaráz s világít meg, közölvén a gazdag variánsok különböző dallamait is. Majd *Vikár Bélától* egy kötet somogy megyei s *Mailand Oszkártól* egy kötet székelyföldi gyűjtés.

Ez új sorozat szerkesztésénél azonban más a módszer,

mint a régebbi folyamánál. Az új szerkesztő, *Vargha Gyula*, a Kisfaludy-Társaság utasítása szerint többé nem a kizárólagos æsthetikai szempontot veszi irányadóul, de tért enged a folklorisztikai szempont mind hangosabban nyilvánuló követeléseinek. Észszerű és helyes eljárás, mert voltaképen ez a két szempont nem áll ellentétben egymással s a népköltés terén æsthetikailag és ethnografiailag csak az lehet értékes, a mi a népszellem valódi költői megnyilatkozása.

Ez a mi kötetünk az említett gyűjtemények népdalainak színejavából van összeállítva. Sok gonddal és szeretettel válogattam ki az egyes darabokat s a szerint, a mint tárgykörük más és más: külön-külön csoportokba helyeztem őket. Rendkívül gazdag a szerelmi és katona dalok sorozata, továbbá az «Ágról-ágra» című ciklus, mely tekintet nélkül az egyes darabok tárgyi különféleségére, az egyversszakos népdalokat foglalja össze s köti szeszélyes bokrétába. A műköltők népdalait, melyeknek nagy része számos gyűjteményben eredeti népdalként szerepel, szintén külön ciklusba sorakoztattam s minden darabot megjelöltem írója nevével.

Kívánom, hogy gyűjteményemet a nagy magyar közönség oly élvezettel és tanulsággal forgassa, a minő gyönyört szerzett nekem az összeállítás munkája.

Endrődi Sándor.

MAGYAR NÉPDALOK

A népköltészet egyik főérdeme: a *valóság*. A mit benne találunk, az mind igaz tény. Ha valami benne történetre vonatkozik, az történet, ha erkölcsre, az erkölcs, ha izlésre, az izlés. Itt minden betű adat, s minden kis adat a multból gyökerül szolgál új virágnak a jövőben.

Erdélyi János.

I. SZERELEM RÓZSÁI

1

Ablak alól a rózsafa nem látszik,
Minden éjen piros rózsát virágzik.
Terem rajta piros rózsza, jószagú,
Gyenge rózsám, mért vagy olyan szomorú?

Megöl engem az iszonyu búbánat,
Szeretőmet viszik el katonának,
Ne szomorkodj', édes rózsám, érettem,
Tiéd leszek még ebben az életben.

2

A csap-utczán végig, végig, végig,
Minden kis kapuban virág nyílik,
Minden kis kapuban kettő, három,
Csak az enyém hervadt el a nyáron.

Ne vigasztalj, édes, kedves anyám!
Hadd sirjam ki magamat igazán.

Ki megbántott, megsegít a bajban:
A jó Isten majd könyörül rajtam!

3

A fekete holló gyászt visel magáért,
Én is gyászt viselek jegybeli mátkámért,
Jegybeli mátkámért mit nem cselekedném,
Tenger sűrű habját kalánnal kimerném,
Tenger fenekében gyöngyszemeket szednék,
Jegybeli mátkámnak gyöngybokrétát kötnék.

Küküllő kövecse kalamáris volna,
Tenger sűrű habja mind tintalé volna,
Mezőn mennyi fűszál mind pennaszál volna,
Fán a mennyi levél mind papiros volna,
Bánatom leírni adnak is sok volna.

4

A fényes csillag is
Ballag haza felé, –
Ballag barna legény
A galambja felé.

De mig oda ballag
Jóformán megvirad,
Gyenge szerelmöknek
Hamar vége szakad.

5

A kend édes anyja
Megátkozott engem,
Hogy a fekete föld
Borítson be engem.

Ne átkozzon engem,
Nem vagyok én oka,
Mert én az ő lányát
Nem szerettem soha.

A kit én szeretek,
Meg van az szeretve,
Ha rá tekintek is,
Elfakad nevetve.

A pünkösdi rózsa
Kihajlott az utra, –
Eredj oda, rózsám,
Köss bokkrétát róla,

Tedd az öved mellé
Két szemem láttára,
Viseljed, galambom,
Lányok boszujára!

6

A ki a rózsáját igazán szereti,
Záporeső esik, mégis megkeresi.
Lám én a rózsámat igazán szeretem,
Záporeső esik, mégis megkeresem.

7

Akkor volna szép az erdő,
Ha lány volna a kerülő.
Csili-csalárom! Csili-csalárom!
Ha lány volna a kerülő.

Megkerülném én az erdőt,
Megcsókolnám a kerülőt.
Csili-csalárom! Csili-csalárom!
Megcsókolnám a kerülőt.

8

Áldd meg isten azt az utczát,
Kibe az én rózsám sétál;
Kirakatom gyémántkővel,
Nézzen bele este, reggel.

Verd meg isten azt az utczát
Kibe az irigyem sétál:
Kirakatom beretvával,
Essen bele térdenállva!

9

Állj előmbe, rózsám, hadd bucsúzzam tőled,
Ha el nem bucsúzom; bujdossunk el ketten!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tészlek,
Édes szívem!

Fekete két szemed mire csalt meg engem?
Gyenge szép termeted mire hozott engem?
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tészlek,
Édes szívem!

Ne menj el, galambom, ne repülj el tőlem,
Jőjj vissza madaram, szállj bé ablakomban!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tészlek,
Édes szivem!

Ha elmégy is szivem, csak hozzám igaz légy,
Igaz szereteted hamisra ne fordítsd!
Vagy meghalok érted,
Vagy enyimmé tészlek,
Édes szivem!

10

Amerre én járok, még a fák is sirnak,
Gyenge ágairól a levelek hullnak.

Hulljatok, levelek, rejtsetek el engem,
Mert az én galambom sírva keres engem.

Hulljatok, levelek, sűrűn az utamra,
Hogy ne tudja rózsám: merre ment galambja.

11

A malomba mentem,
Tiszta búzát vittem,
A szerelem miatt
Meg nem örülhettem,

Mit tehetek róla,
Hogy szerelmes vagyok!
Az atyám is az volt,
Én a fia vagyok!

12

Amott egy kis madár
Elhagyta az ágát,
Ágról ágra repül,
Keresi a párját.

Én is egy ideig
Elhagyom falumat,
Mint a vándormadár
Keresem páromat.

Mint a vándormadár

Messze, messze szállok,
Idegen helyeken
Egyedül megállok.

13

Ángyom, ángyom, édes ángyom,
Mért szeret kend olyan nagyon?
Ha szeret kend, titkolja kend,
Ki ne világosítsa kend.

Jó szeretni, de titkosan,
Nem mindenkor világosan.
A ki világosan szeret:
Megitélik az emberek.

14

A pünkösdi rózsza kihajlott az utra,
Az én szekeremnek kifelé a rudja.
Jóra-e vagy rosszra, a jó isten tudja,
Minden horgast-borgast ő fordíthat jóra.

Kimenék, kimenék, kimenék az utra,
Látám édesemet, ő is láta engem,

Akarám kérdeni, szánom busítani,
Mint gyenge iffiat megszomorítani.

Áldott az az anya, ki tégedet szült volt,
A ki téged szült volt, téged fölnevelt volt,
Adjon isten annak ezernyi ezer jót,
Ki a te bölcsődet megrendítette volt.

Nem egyszer, nem egyszer, ezernyi ezerszer,
Ugy halottam, rózsám, rózsafán termettél,
Piros pünkösöd napján hajnalban születted,
Áldott az a napom, melyen megszeretted!

15

Aranyos pillangó az ágon,
Nem kap szivem többé a lányon,
Mert a lány pillangó a réten,
Hamar odább ád a legényen.

Eresz alá fészkel a fecske,
Szeretőnek jobb a menyecske;
Liliomkarját, ha kitarja:
Szeretőjét keblére zárja.

16

Árokparti csalány,
Kökényszemű kis lány,
Eszem a szemedet
Mért vagy oly halovány,

Nem vagyok halovány,
Mind ilyen a leány,
Kinek a gyűrűjét
Más hordja az ujján.

Hervadj, rózsza, hervadj,
Már az enyém nem vagy;
Míg az enyém voltál,
Piros rózsza voltál.

Nem tehetek róla,
Hogy szerelmes vagyok,
Az anyám is az volt,
Én meg lánya vagyok.

17

Arra alá Baranyában

Jó természet van a lányban,
Maga mondja a legénynek:
Adjon isten engem kendnek!

Mondd meg hugám a nénédnek,
Adjon csókot a legénynek!
– Nem mondom meg a nénémnek,
Magam is adok szegénynek.

18

Arra kérem Teremtőmet,
Adja vissza szeretőmet;
Ha nem mostan, ha nem mostan, tehát máskor,
Kukoricza-kapáláskor.

Irigyeljék az emberek,
Hogy én, rózsám, tied leszek;
Tied leszek, tied leszek nemsokára,
Vén asszonyok, rossz asszonyok bosszujára.

19

Árva vagyok mint gerlicze,
Mint a kinek nincs senkije,

Árva vagyok apa nélkül,
De még inkább anya nélkül.

Nincsen senki, ki szeressen,
Csak a rózsám s a jó isten –
Én is árva, te is árva,
Bujjunk egymás árnyékába!

20

Az ég alatt, a föld színén,
Nincsen olyan árva mint én.
Nincsen apám, nincsen anyám,
A ki gondot viseljen rám,

Minden virág virágozik,
Csak az enyim hervadozik,
Hadd hervadjon, hadd száradjon,
Csak az isten el ne hagyjon.

Segélj meg oh én istenem,
Te légy nekem hű vezérem,
Hogy egy társat találhassak,
Kivel holtig maradhassak.

21

Az én ágyam lába
Muskátlinak ága,
A fejtől valója
Rozmaringnak ága.
Haja rózsa, rózsa!

Lehajtom fejemet,
Babám, az öledbe,
Kicsordul a könnyem
Piros kötényedbe.
Haja rózsa, rózsa!

Lehajtom fejemet,
Babám, a válladra,
Kicsordul a könnyem
Feszés dolmányodra.
Haja rózsa, rózsa!

22

Az én galambomnak
Partba van a háza,
Csinos házeleje,

Tükör az ablaka.

Az ablaka alatt
Csergő patakocska,
Abban mosakodik
Páros galambocska.

Ha egyik legény vón,
A másik meg leány!
A legény én volnék,
A lány meg te, rózsám!

23

Az én rózsám jó kedvéből, haj, haj, haj,
Almát adott a zsebéből, haj, haj, haj,
A kendőjét is id'adta, haj, haj, haj,
Hogy mossam ki vasárnapra, haj, haj, haj.

Édes rózsám válj ördöggé, haj, haj, haj,
Vigy el engem egy kevéssé, haj, haj, haj, haj,
Csak a pitarajtó mögé, haj, haj, haj,
Váljunk ketten egy ördöggé, haj, haj, haj.

24

Az én rózsám szemöldöke
Többet ér, mint a hat ökre;
A hat ökre szántó-vető:
De a rózsám hű szerető.

Az én rózsám szeme, szája,
Többet ér, mint a pajtája;
A pajtája fekete gyász:
De a rózsám arany kalász.

25

Az én rózsám takaros,
Takaros egy kis menyecske,
Mert ő neki magyaros,
Magyaros a szive, lelke;
Áldja meg az isten őtet,
Az én kedves szeretőmet!

Ne nézz, rózsám, ragyogó,
Ragyogó szép két szemeddel,
Mert nem bírok lángoló,
Lángoló nagy szerelmemmel;

Bevádollak a bírónak,
Hogy te szivgyujtogató vagy!

26

Azért csillag, hogy ragyogjon,
Azért asszony, hogy megcsaljon;
Azért jöttem a világra,
Hogy bolonduljak utána.

Azért erdő, hogy zöldeljen,
Azért vihar, hogy tördeljen;
Azért a sziv, hogy szeressen,
Bánatában megrepedjen.

27

Azért, hogy kend kicsit ragyás,
Kend az én szeretőm nem más;
Illik kendnek rettenetes',
Hogy egy kicsit hímlőhelyes.

Szeretem én magát nagyon,
Mert fekete szeme vagyon,
Szemöldöke sugár vagyon,

Az enyimhez illik nagyon.

28

Azon a tenger éjszakán
Ragyog a csillag igazán.
Ahol az a csillag ragyog,
Én is odavaló vagyok!

Ne menj rózsám a mezőre,
Sokat sirtam a zöld füre;
Szemeimnek zöld harmatja,
Gyenge lábad föláztatja.

Göndör hajad simítsd hátra,
Hadd nézhessek szép orczádra;
Adj egy csókot utoljára,
Búm eltemet nemsokára.

29

Azt gondolom eső esik,
Pedig a szemem könnyezik,
A szeretőm halva fekszik,
Holnap délre eltemetik.

Bár csak addig ki ne vinnék,
Mig én innen odamennék,
Koporsójára borulnék,
Jaj, be keservesen sirnék!

30

Azt mondják, nem adnak
Engem galambomnak,
Inkább adnak másnak,
Annak a hat ökrös
Fekete subásnak.

Pedig az én rózsám
Oly szeliden néz rám,
Hogy ha csókot hint rám:
Tizenkét ökörért
Csakugyan nem adnám.

Édes anyám kérem.
Ne hütse meg vérem,
Hiszen azt ígérem,
Hogy én a rózsámmal
Holtomig beérem!

31

Barna kis lány megy az Isten házába,
Hova lépik, virág nyílik nyomába.
Imádságos kis könyv van a kezébe,
Tündérország tündöklük a szemébe.

Virágoskert szentannai nagy templom,
Te vagy benne legszebb virág angyalom.
Úgy elnézlek te gyönyörű virágszál
Soh' se tudom, hogy a pap mit prédikál.

32

Barna pej paripa,
Selyem kantár rajta,
Ott a kútnál rózsám
A lovát itatja.

Nem lovát itatja,
Magát fitogtatja,
Két piros orcáját
Mással csókolgatja.

33

Beteg az én rózsám szegény,
Én vagyok a doktor legény.
Szedek százféle virágot,
Abból főzök urusságot.

Beteg az én szívem tája,
Te vagy annak patikája.
Ne szedj százféle virágot,
Ne főzz nekem urusságot.

34

Bolond volnék, ha búsulnék,
Ha szeretőt nem tartanék;
Tartok biz én ötöt-hatot,
Mert én olyan legény vagyok.

Valamit sugok magának,
Vállaljon el galambjának,
Hisz én úgyis olyan vagyok:
Szeretőnek való vagyok!

35

Bús az idő, bús vagyok én magam is,
Valamennyi szép leány van, mind hamis.
Szeretete nem állandó,
Mint az idő változandó, ihaja!

Felettem is mért borult be ily korán?
Mert elhagyott, kit szerettem igazán.
Másnak hódolt a hitetlen,
Azért vagyok ily kedvetlen, ihaja!

Árva vagyok, hej nincsen olyan árva,
Mert szivedből, rózsám, ki vagyok zárva.
Nem leszek én árva mindég,
Boru után derül az ég, ihaja!

36

Csak azért szeretek falu végén lakni,
Hogy az én galambom arra jár itatni.
Arra jár itatni, magát fitogtatni,
Magát fitogtatni, a lovát ugratni.
Mig a lova iszik, lehet vele szólni,
Piros két orcáját meg lehet csókolni.

37

Csak titokban akartalak szeretni,
De ki kellett annak világosodni.
No de sebj! hadd tudja meg a világ,
Igy is, ugy is hű leszek én tehozzád.

Száraz ágról messze száll el a madár,
Addig repül, míg zöld ágra nem talál.
A kis madár elmaradt a párjátúl,
Ugy maradunk mi el, rózsám, egymástúl.

Sárga dinnye ráfutott a görögre,
Meg kell válni, kedves rózsám örökre.
A kék eget sötét felhő borítja,
Meválásom még az ég is siratja.

38

Cserebogár, sárga cserebogár,
Nem kérdem én tőled: mikor lesz nyár?
Azt sem kérdem: sokáig élek-e?
Csak azt mondd meg: rózsámé leszek-e?

Nem kérdem én tőled, te kis madár,
Derül-e még életemre több nyár?
Ugyis hév nyár lankasztja kedvemet,
Mióta rózsám birja szívemet.

39

Csillagok, csillagok,
Szépen ragyogjatok!
Annak a legénynek
Utat mutassatok.

Mutassatok utat
Annak a legénynek,
Ki nem tudja házát
A szeretőjének.

40

Csillagos az ég, csillagos,
Rózsafa levele harmatos;
Rózsafa levele, szakadj rám,
Kedves, édes rózsám, nézz reám.

Csillagos az ég, csillagos,

Bú szállt a szívemre, bánatos.
Akárhova hajtsam fejemet:
Seholsem találom helyemet.

41

Csipkés a szőlő levele,
Vártalak rózsám az este,
Váratlanul jöttél hozzám,
Áldjon meg az isten, rózsám.

Kék eres a szőlő-level,
A szép asszony szép lányt nevel;
Mióta fölcseperedtem,
Mindig a szépet szerettem.

42

Csongorádi kis barna,
Fodros szoknya van rajta.
Kényesen jár a kicsi,
Jaj, a lába de piczi!

Ez a kis lány de hamis,
Nevetne meg sirna is.

Lelkem, ha fáj a szive,
Boruljon a keblemre!

43

Csütörtökön este
Három legény leste,
Hogy a kis lány a szoknyáját
Pántlikába szegte.

Tej, turó, tejfel,
Fehér gatyua, pendel, –
Azért a kis barna lányért
Majd meghal az ember.

44

Czin tányéron, czin tányéron pogácsa,
Fáj a szivem, fáj a szivem magára.
Én rám bizony, én rám bizony ne fájjon,
Ugy sem leszek a magáé a nyáron.

Czin tányéron, czin tányéron pogácsa,
Fáj a szivem, fáj a szivem magára;
Nem kell nekem, nem kell nekem pogácsa,

Csak az a ki, csak az a ki csinálta.

Három bokor, három bokor saláta,
Három kis lány, három kis lány kapálta;
Nem kell nekem, nem kell nekem saláta,
Csak az a ki, csak az a ki kapálta.

45

Duna partján sétáltam,
Szeretőmet ott láttam,
Rózsavízben mosdózott,
Az orczája mosolygott.

Aranyhaju kis leány.
Gyere által a Dunán.
– Mindjárt megyek, angyalom,
A szoknyámat fodrozom.

Három rojtu a szoknyám,
Ugy-e, babám, illik rám?
Azt is azért vettem rám,
Hogy több legény nézzen rám!

Édes alma terem
Az édes almafán, –
Amikor szerelmes
Akkor szép a leány.

Fehér kendőt tesz föl
Két tűzes szemére,
Ugy megy göndörhaju
Galambja elébe.

Megérik az alma,
Leesik a fáru, –
Hej, ez a kis lány is
Megérik magátul.

Olyan vagy te, rózsám,
Mint az engedelem,
Piros két orczádon
Nyílik a szerelem!

Édes anyám, adjon isten jó estét!

Haza hoztam a szép barna szüzeckét,
Ha megtetszik, kössön neki koszorút,
Sárga citrom- s rozmaringból két sorút.

Édes anyám, adjon isten jó estét!
Haza hoztam a szép barna menyecskét,
De nem azért vettem el, hogy szeressem,
Kedves szülém könnyebbségét kerestem.

48

Édes anyám nem fonok már több szálát,
Gerendába feldugom a rokkámat,
Hej, elhagyott az én régi szeretőm,
Holnap délre künn leszek a temetőn.

Édes anyám, valjon ismer-e kend még?
Valjon engem lányának hí-e kend még?
Ha kend engem nem hí többet lányának,
Én se mondom soha többet anyámnak!

49

Édes anyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha;

Megfogadnám még valaha,
Kit fel nem találok soha.

Édes anyám mondta nekem,
Mire a szerető nekem?
De én arra nem hajtottam,
Titkon szeretőt tartottam.

Édes anyám rózsafája,
Engem nyitott utoljára;
Bár engem se nyitott volna,
Maradtam volna bimbóba.

50

Egész éjjel nem aludtam egy órát,
Hallgattam a kedves rózsám panaszát.
Éjfél felé elfáradt a jobb karom,
Bal karommal öleltem a galambom.

Ha meguntál, kedves rózsám, szeretni,
Szabad neked más szeretőt keresni.
Adjon isten szebbet, jobbat nálamnál,
Hej, de nekem csak olyat mint te voltál!

51

Egy fekete holló szállott ablakomra,
Az ablakrostélyon mind csak az koccsintsa,
Nem leszel te babám szabad soha,
Szabad soha.

Azt is súgta holló a fülembe,
Azt is súgta holló a fülembe,
Nem ülsz többé rózsám, az ölembe,
Az ölembe.

52

Elmennék én tihozzátok egy estve,
Ha az anyád a kapuban nem lesne,
Ott sem tennék, kedves rózsám, egyebet:
Szűz válladra hajtanám bús fejemet.

Nem járok én többet kurta subába,
Nem járok én a rózsám udvarába!
A minap is, hogy ott voltam egy estve
Már az anyja az ablaknál kileste.

Elment az én rózsám
Idegen országra;
Azt izente vissza,
Hogy menjek utána.

Hogy ha én azt tudnám:
Melyik uton ment el,
Azt én felszántanám
Aranyos ekével.

Azt én be is vetném
Apró szemű gyönggyel,
El is boronálnám
Sűrű könyeimmal.

Azt én meggyászolnám
Délíg feketével,
Délután pediglen
Patyolat fehérrel.

Elment messze az én párom,

Szerencsés úton járjon.
Csendes folyóvizet igyék,
Ott is rólam gondolkozzék.

Visszatérte könnyü legyen,
Az ösvénye rózsá legyen.
Puha moha a párnája,
Rólam legyen álmodása.

55

Elmész úgy-e? el bizony én.
Itt hagysz úgy-e? itt bizony én.
Elmentedet nem kívánom.
Visszajöttöd holtig várom.

De te elmész, engem itt hagysz,
Szívemre nagy bánatot hagysz.
Ha elmész, csendesen járjál,
Csendes folyóvizet igyál.

Akkor jussak én eszedbe,
Mikor kenyér a kezedbe.
Akkor se jussak egyébről,
Csak az igaz szeretetről.

Elvesztettem lovam
A bükkös erdőben,
Elszakadt a csizmám,
A nagy keresésben.

Ismerem a lovam
Csengője szaváról,
Ismerem a babám,
Kevély járásáról.

Ne keresd a lovat,
Be van az már hajtva,
A székház udvarán
Szól a csengő rajta.

Ne keresd a babád,
Szavát már nem tartja,
A biró fiával
Lakodalmát tartja.

Elvirágzott már a búza, kaszálják,

Búza között búzavirág, levágják;
Viszik már a regementet,
Vágják ott is már a rendet,
Hej, csak az én virágomat ne bántsák!

58

(Csángó dal.)

Elvirult már az én kincsem, kedvesem,
Fáj a szívem érette nagy szüvesen,
Elsirattuk a falevél-éréssel,
Há! mit teszek árván maradt szívemmel.

Virágáért szomorkodik a mező,
Koronáját busulgatja az erdő,
Én meg téged szomorgatlak, jó lélek,
Szivecskédet, szerető lelkecskédet.

Kertecskémben hangicsáló kis madár,
Árva vagyok, te is csak úgy maradtál.
Csáljunk egyet, menjünk a temetőbe,
Nagy búbánat van úgy is a szívünkbe.

Énekeljünk egy szomorút szívünkéből,

Sirassuk meg kedvesemet mindkettől,
Hadd hallja meg halhatatlan álmába,
Há! hogy örökké sir a lelkem utána!

59

Én vagyok a falurossza egyedül
Engem ugat meg a kutya messziről.
Bepanaszlom az Istennek magának:
Mért tartanak engem világrosszának.

Nem szerettem életemben csak egyet,
Azt is elvették tőlem az irigyek.
Nem kívánok én azoknak egyebet:
Próbálják meg az én bús életemet!

60

Én vagyok az a gerlicze,
A ki párját elvesztette;
Egy vadgalamb elkergette
Szerelmünket irígyelte.

Kis kertemben cserfa ződül
Tetejibe vadgalamb ül.

Hogyne sírnék a babámér’?
Mikor ő is a párjáér?

61

Erdő, erdő, de magas vagy,
Szép galambom, de messze vagy!
Azt az erdőt levághatnám,
Szép galambom megláthatnám!

Szép galambom megláthatnám,
Kalitkamba bészárhatnám,
Környöskörül csókolgatnám,
Könyeimmel áztatgatnám.

62

Erre kakas, erre tyúk,
Erre van a gyalogút.
Ide te, oda te,
Subám alá gyere te!

Egyszer voltam nálatok,
Letörött az ágyatok.
Ide te, oda te,

Subám alá gyere te!

Ha még elmék hozzátok,
Jól megcsináltassátok.
Ide te, oda te,
Subám alá gyere te!

63

Esik eső, nő a sár,
Ránczig sáros a csizmám.
Megérdemli az a lány,
Kiért sáros a csizmám.

A kutyák is ugatnak,
Talán meg is harapnak,
Ne félj, babám, nem hagylak,
Subám alá takarlak.

64

Esteledik, a nap halad,
Tőlem a rózsám elmarad.
Esteledik, a nap nyugszik,
Tőlem a rózsám búcsuzik.

Gyászba borút az hajnalom,
Nincs szívembe nyugalom,
Mert elhagyott a kegyetlen,
Verje meg őtet az Isten.
Vár' meg, vár' meg te kegyetlen,
Mert megvér téged az Isten.
Verjen is meg, azt kívánom:
Szeretetlen társat adjon,
Lelked vele ne nyugodjék,
Bágyadt tested ne aludjék,
Szived rólam gondolkozzék;
Lábad akárhol sétáljon,
Szemed mind utánam járjon.
Szemed akárkit szeressen,
Szived engem ne felejtse.

65

Ez a csepi utcza,
Márványkő az alja;
Mikor benne járok,
Rózsa nyilik rajta.

Nem az ám a rózsa,
Mely kis kertben nyilik,
Hanem az a rózsa,
Kik egymást szeretik.

Mi vagyunk a rózsák,
Mi szeretjük egymást,
Szép piros hajnalban
Megcsókoljuk egymást!

66

Ez a kis lány csak egyre tagadja,
Hogy ő nem járt sehol az éjszaka;
Megmutatja kis piros orczája,
Mind kihányta a szerelem lángja.

Ez a legény csak egyre tagadja,
Hogy ő nem járt sehol az éjszaka;
Megmutatja kis pej paripája,
Csupa tajték minden porczikája.

67

Ez a szemem, ez az egyik,
Jobban kacsint, mint a másik,
Ne haragudj édes, ne haragudj kedves,
Édes, kedves galambocskám!

Ez a karom, ez az egyik,
Jobban ölel mint a másik,
Ne haragudj édes, ne haragudj kedves,
Édes, kedves galambocskám!

68

Ez az utca bánat-utca
Bánat-kővel van kirakva,
Az én babám rakatta ki,
Hogy ne járjon arra senki.

Ez az utca bánat-utca
Bánat-kővel van kirakva,
Bánat-kővel van kirakva,
Hogy én sirva járjak rajta!

69

Ezt a kerek erdőt járom én,
Azt a barna kis lányt várom én;
Az a barna kis lány viola,
Én vagyok a vigasztalója.

Ezt a kerek pusztát járom én,

Azt a barna legényt várom én;
Az a barna legény czédrusfa,
Én vagyok a viruló ága.

Téged látlak mindig álmomban,
Almom után minden dolgomban;
Ha sóhajtok, érted a panasz,
Ha örülök, érted vagy az.

70

Fakó lovam fel van kantározva,
El is megyek a rózsámhoz rajta,
Repülj fakó, szikrázzék a patkó,
Az a kis lány be kedvemre való!

Az a kis lány be kedvemre való!
Nem hiába fáradt érte hat ló;
Mind a hatnak kese volt a lába,
Barna legény azoknak gazdája.

Suba, suba, göndör szőrü suba,
Hat ökörért nem adnálak oda.
Mert az ökör csak járomba való,
De a suba szép leány takaró.

71

Fehér ruha a fejemen,
Fekete gyász a szivemen,
Mert a kit én úgy szeretek,
Azzal együtt nem élhetek.

Édes anyám sok szép szava!
Kit fogadtam, kit nem soha.
Most ha élne, megfogadnám,
Kezét, lábát megcsókolnám!

72

Fekete pántlikám
Fujdogálja a szél,
Köszönöm galambom,
Hogy eddig szerettél.
Nem én voltam első,
Mással is így tettél,
Verje meg az isten!
Hamar megvetettél.

A bazsarózsának
Lehajlott a szára,

Hej! én is hajlottam
A rózsám szavára.
Mit ér a rózsafa
Piros bimbó nélkül?
Mit ér a szerelem
Igaz hűség nélkül?

Istenem! nagy dolog
Ki egymást szereti,
Mégis a jó isten
Össze nem vezeti.
De még nagyobb dolog:
Ki egymást gyűlöli,
Mégis két vénasszony
Összeköszörüli.

Nehéz a kis hangyát
Kősziklán nyomozni,
Két kelleetlen párnak
Egy ágyban nyugodni;
Mikor ölelni kell:
Karjait fájlalja,
Mikor csókolni kell:
Könyeit hullatja.

Fekete városban fehér torony látszik,
Az én kis angyalom más ölében játszik;
Verje meg az isten, veretlen ne hagyja,
Ki a más rózsáját ekkép elragadja.

Fehér falu felett fekete gyász borul,
Az én kis angyalom más ölébe borul;
Verje meg az isten, veretlen ne hagyja,
Ki a más rózsáját ekkép elragadja!

74

Felfogadtam az egekre,
Mind a három istenekre,
Atyja, fiú, szentlélekre:
Tied maradok örökre!

Boldog az a szentpillantás,
Melyben megismertük egymást,
Szerelmünkről tettünk vallást,
Hogy sohasem szeretünk más.

75

Felleg sincsen, mégis esik az eső,

Látom, rózsám, nem vagy igaz szeretőm,
Mert ha igaz szeretőm lettél volna,
Közel laktam, felkereshettél volna.

Ugy állottam tegnap este kapudba',
Mint valami elszáradott darabfa,
De hogyha te, rózsám, kijöttél volna,
Szár az ágam mindjárt kihajtott volna.

76

Felsütött a hajnalcsillag,
Nekem soha meg nem virrad.
Dehogy virrad, még hajnal sincs,
Bánatomnak még vége sincs.

Jaj de nagy volt az a mérték,
Mivel a bánatot mérték.
Talán bizony elvétették,
S nékem igen megtöltötték.

77

Felsütött a holdvilág,
Elmehetsz már gyöngyvirág.

Elmehetsz már el, el, el,
A szerelmed már nem kell.

Felsütött a napvilág,
Elmehetsz már kis virág,
Elmehetsz már utadra,
Nem vágyom a csókodra.

Az ajtómba jösz vissza.
A jegygyűrűm add vissza.
Vége, vége mindennek,
Vége a szerelemnek.

78

Felszállott a páva vármegye házára,
Sok szegény legénynek szabadulására.

Várj meg páva, várj meg, hadd izenjek tőled,
Apámnak, anyámnak, szivbeli mátkámnak!

Ha kérdik: hogy vagyok? Mondjad, hogy rab vagyok.
A jó isten tudja, mikor szabadulok.

Rab vagy rózsám, rab vagy, én meg beteg vagyok,
Ha el nem jösz hozzám, talán meg is halok.

79

Felszántom a berek alját,
Vetek bele bazsarózsát.

Bazsarózsa ne virágozz',
Barna legény ne váraozz',

Mert ha én rám váraozol,
Soha meg nem házasodol!

80

Fecském, fecském, édes fecském!
Vidd el az én leveleckém;
Vidd el, vidd el messze földre,
Tedd a rózsám kebelére.

Ha kérdi, hogy honnan jöttél,
Kinek a póstása lettél:
Mondd meg, hogy egy árva szivtől,
A régi szeretőjétől.

81

Földváron, a hegy aljba,
Megakadtam egy galyba;
Rózsafa galyba
Vagyok akadva,
Piros rózsafa galyba.

Kedves babám két karja
Piros rózsafa gallyja;
Rózsafa galyba
Vagyok akadva,
Piros rózsafa galyba!

82

Gyenge harmat harmatozik a rétre,
Ez a kis lány a szívem megigézte.
Szabadítsd meg a szívemet, galambom,
Inkább, ha kell, neked ingyen od'adom!

– Nem kell nekem a kend szíve, tartsa meg,
Verje meg az a kénköves fergeteg,
Sokat megcsalt, sokat hagyott faképnél,
Azért mind kend felelős az istennél!

83

Gyere be, gyere be, gyönyörű kis madár,
Csináltattam neked aranyból kaliczkát,
Aranyból kaliczkát, ezüsből ajtaját,
Ezüsből ajtaját, gyémántból váluját.

– Nem szoktam, nem szoktam kaliczkában lakni,
Csak szoktam, csak szoktam zöld erdőben lakni,
Zöld erdőben lakni, zöld ágakra szállni,
Fenyőmagot enni, gyöngyharmatot inni.

84

Gyi, fel, sárga, a tetőre!
Veled megyek menyegzőre.
Iha, czin, czináron –
Szeret a virágom!

Ha megfázom, ha meghülök,
Mellette felmelegülök.
Iha, czin, czináron –
Szeret a virágom!

85

Gyujtsd föl, babám, gyujtsd föl
Lobogós tüzedet!
Hadd melegítségem meg
Gyenge kezeimet.

Gyenge kezem fázik,
A szavam hibádzik.
Piros csizmám sarka
Ablakodnál ázik.

86

Ha bemegyek, ha bemegyek a templomba,
Rávetem szemem galambomra;
Teszek neki olyan fogadást,
Soha, soha, soha el nem hagyjuk egymást.

Ha bemegyek, ha bemegyek a templomba,
Rávetem a szemem a papra;
Teszek neki olyan kacsintást,
Elfelejtí, elfelejtí a létániát.

Ha kimegyek, ha kimegyek a tanyára,

Ránézek a kevély ispánra;
Mondok néki olyan jóestét.
Elfelejtí, elfelejtí a keresztnevét.

87

Ha elmész is rózsám, ne hagyj itt engemet,
Ne vidd el magaddal minden jó kedvemet.
Elejted orsódat, nem lesz ki feladja,
Bánatos szivedet ki megvigasztalja.
Nem lesz, ki kapudnak küszöbét őrizze,
Nem lesz, ki lepergő könnyed letörölje.

88

Ha én rózsá volnék,
Hamar elhervadnék,
Senki rám nem nézne,
Senki nem szeretne.

Ne mondj hát rózsának,
Engem violának,
Egy viola-szegfűt
A nyári nap elsüt.

Bizony, ha lehetnék,
Én csak galamb lennék;
Oh hová nem mennék,
Ha most repülhetnék!

Sem rózsza nem leszek,
Sem galamb nem leszek,
Mert én, édes rózsám,
Csak a tied leszek.

89

Ha én tudtam volna
Szived álnokságát;
Elkerültem volna
Szerelmed hálóját.

De el nem kerültem,
Haj, belemerültem!
Mint csikó kantárba
Bele keveredtem.

Azért én nem bánom,
Ha megvetettél is,
Parancsol az Isten
Szeretőt nékem is!

90

Haja, haja! hajnal akar lenni,
A szeretőm haza akar menni;
Az ajtóját be nem tudja tenni,
Az ágyára le sem tud feküdni.

Haja, haja! ha én oda mennék,
Az ágyára haj! én lefeküdnék:
Két karomat alá rakogatnám,
Két orcáját körülcsókolgatnám.

91

Hallod-e te, barna menyecske,
Mi van a kötődbe bekötve?
– Piros alma, gömbö-gömbö-gömbölyü,
Kóstolja csak, jaj, de jó izü!

Mit tagadod, rózsám, hogy szeretsz,
Hisz te arról semmit nem tehetsz.
De minek is taga-taga-tagadnád,
Ugy is tudja az egész világ!

– Fogadásom tiltja szeretni,

De nem a legényre nevetni.
Kijátszom a tila-tila-tilalmat,
Ugy szerettetem el magamat!

92

Ha nem voltál jó szerető,
Boritson el a temető.
Vigyen el a sárga halál,
Takaríjjon szárnya alá.

Ha nem voltál igaz hozzám,
Mért csókoltad meg az orczám?
Hagytál volna békét, rózsám,
Ne is szóltál volna hozzám!

93

Haragszik a rózsám anyja,
Hogy engem szeret a fia;
Ha haragszik, tegyen róla,
Vessen békót a lábára!

Pányvázza ki mályvafára,
Szivárványszín-pántlikára,

Engem hívjon istrázsára,
Ott is én leszek a párja.

94

Három csillag van az égen egy sorba,
Három szeretőm van nékem egyforma.
Három között azt az árvát szeretem,
Édes anyja árván hagyta énnekem.

Három dinnye van egy száron, mind sárga,
Három szeretőm van mostan, mind árva,
Három közül a legszebbik halovány,
Arra illik az én csókom igazán.

Három levele vagyon az epernek,
Három szeretője van a legénynek.
Szétszakasztom az epernek levelét,
Elhagyom a szeretőmnek kettejét.

95

Három fehér kendőt veszek,
Ha felteszem, fehér leszek,
Fehér leszek mint a hattyu, mint a hattyu,

Nem csókol meg minden fattyu.

Három piros kendőt veszek,
Ha felteszem, piros leszek,
Piros leszek mint a rózsa, mint a rózsa,
Rám illik a babám csókja.

96

Három rendü fodros szoknya, –
Mit álmodtál az éjszaka?
– Nem álmodtam én egyebet,
Hanem a barna szemedet!

Eszem a barna halálod,
Három városba nincs párod.
Három várost összejártam,
De párodat nem találtam!

97

Három színe van a piros almának,
Mért nincs nekem oly szeretőm mint másnak?
Búval élem az egész életemet,
Sirva töltöm ki a nyolcz esztendőmet.

Piros alma, nem hittem, hogy férges légy,
Kedves rózsám nem hittem, hogy álnok légy,
Álnoksággal csaltad meg a szívemet,
Verjen meg a három isten tégedet!

98

Három út előttem; melyiken induljak?
Három szeretőm van; melyiktől bucsuzzak?

Az egyik állandó, a másik mulandó.
A harmadik pedig épen hozzám való.

99

Hej, be szépen világít
Az esteli csillag!
Hej, be szép szőke legény
Áll ablakom alatt!
Be kellene híni,
Mellém is ültetni,
Piros szőke legénynek
Puha ágyat vetni.

Ujjamon gyűrűje,
Zsebembe levele,
Piros szőke legénynek
Rajta van a neve.
Nem adnám én a nevét
Két arany almáért,
Hát őt magát, hogy adnám
Széles e világerért!

100

Hej csicsóka, csicsóka,
Fészket rakott a csóka.
Kis angyalom kertyibe,
Rozmaring közepibe.

Hej, jegenye, jegenye,
Jegenyefa teteje;
Kis angyalom levele,
Későn együtt a kezembe.

Hej, iharfa, iharfa,
Iharbimbó van rajta;
Iharbimbó lehullott,
A szeretőm elhagyott.

Ha elhagyott, hagyjon is.

Megélek én magam is,
Lám, a piros ruzsa is,
Kinyilik az maga is.

101

Hej! ha nekem száz forintom volna,
Az a kis lány mindjárt enyim volna,
De mit tegyek mikor semmim sincsen,
Ajtómon is fából a kilincsem.

Én istenem, minek is születtem,
Nyomoruság az egész életem.
Szeretek és boldogtalan vagyok,
Ezzel is csak még szegényebb vagyok.

102

Hej páva, hej páva,
Császárné pávája!
Ha én páva volnék
Jó reggel fölkelnék.

Folyóvizre mennék,
Folyóvizet innám,

Szárnyam csattogatnám,
Tollam hullogatnám.

Szép leányok szednék,
Bokrétába kötnék,
Az én kedvesemnek
Kalapjára tennék.

103

Hervad az a rózsa
Kinek töve nincsen,
Elhervadok én is,
Mert szeretőm nincsen.
Haj de kerek ég,
Haj de magas ég!
Ugyan, rózsám, szeretsz-e még?!

Minden ablak alatt
Páros a diófa,
Lám az enyém alatt
Páratlan kökényfa.
Haj de kerek ég,
Haj de magas ég!
Ugyan, rózsám, szeretsz-e még?!

104

Hét csillagból van a gönczöl szekere –
Hét szeretőm volt énnekem egyszerre,
A hét közül hű csak az az egy maradt,
Az is fekszik temetőben, a fekete föld alatt.

Három dinnye van egy indán, mind sárga,
Három babám van énnekem, mind árva,
Három közül egy az igaz szerető,
Azt az egyet két kezével áldja meg a teremtő.

105

Hová, hová, barna legény? Az erdőre,
Szár az ágért sütni főzni menyegzőre.
Szár az ág ellobban,
Lány szerelme jobban,
Szegény barna legény
Szeme-szája koppan.

106

Ifiuság sólyom madár,
Addig vig, míg szabadon jár.
De jaj nekem szegénynek már,
Szivem vig örömet nem vár.

Illik annak keseregni,
Ki világát búval éli,
Szeretteit más szereti,
Távol nézi s úgy keserg.

107

Isten adta volna,
Ne láttalak volna;
Híredet, nevedet
Ne hallottam volna;
Számos esztendőket,
Tovább éltem volna,
Szép két piros arczám
El nem sárgút volna.
Két fekete szemem
Ki nem sírtam volna.

108

Isten átkát nem kívánom,
De ha rád száll, azt se bánom,
Szálljon is rád, azt kívánom,
Gyilkosom benned nem szánom.

Az a fa is száradjon ki,
Amely alatt meg fogsz állni,
Az a csárda gyulladjon ki,
Melyben csendesen fogsz hálni.

Borod, buzád ne teremjen,
Szántó földed ne zöldeljen,
Páros késed kiforduljon,
Az is a szivednek álljon!

109

Istenem, istenem,
Hol lesz a halálom?
Erdőn-e, vagy mezőn,
Vagy pedig tengeren?

Ha erdőn veszek el,

Ki temet el engem?
Ha tengeren veszek,
Ki sirat meg engem?

El is eltemetnek
Az erdei vadak,
Meg is megsiratnak
Az égi madarak.

110

Jaj de félek, mikor hűvös szél támad,
Te hűvös szél meg ne fúdd a rózsámat!
Süss ki rá nap, isten szeme, ragyogva,
Szállj el madár feje fölött dalolva.

Az én rózsám tejbe fürdik ha felkel,
Törülközik piros rózsalevéllal,
Fehérebb is az orczája a hónál,
Pirosabb is a hasadó hajnalnál.

111

Jaj de szennyes a kendője,
Talán nincsen szeretője?

Adja ide, hadd mossam ki,
Ugy sem szeret engem senki.

Kinek nincsen szeretője,
Menjen ki a zöld erdőre,
Irja fel egy falevélre,
Hogy neki nincs szeretője.

Kinek meghalt szeretője,
Menjen ki a temetőbe,
Irja fel a keresztfára,
Hogy itt nyugszik kedves párja.

Végig mentem a temetőn,
Eszembe jutott szeretőm,
De mi haszna jut eszembe,
Mikor már el van temetve!

112

Jere hozzám kincsem, galambom!
Van virágos padom, asztalom,
Van szép üveges almárjomom,
Jere hozzám kincsem, galambom!

Van két ládám, piros virágú,
Tornyos ágyam, szép czifraságú;

A lepedőm gyolcs, hímes fajta,
Kedves rózsám, elalhatsz rajta.

Tágas tűzhelyem a konyhában,
Tele tállal a fal sorjában,
Van dagasztóm, teknőm, lapátom,
Valamit látsz, az mind sajátom.

Van istállóm, van két tehenem, –
Mit kívánhatsz többet édesem?
Boldog leszesz, lelkemre mondom, –
Jere hozzám, édes galambom!

113

Káka tövén költ a rucza –
Jó földben terem a buza,
De a hol a hű lány terem,
Azt a földet nem ismerem
Seholsem.

Ki van az én szemem sirva,
Mert a rózsámat más birja,
Pedig fogadta az egyet,
Rajtam kívül mást nem szeret
Sohasem.

Ha tudtad, hogy nem szeretted,
Hálódba mért kerítettél?
Hagytál volna békét nekem,
Más is elvett volna engem
Valaha.

Azért, hogy én szegény lettem,
S mászt választottál helyettem:
Lesz nekem is víg napom még, –
Boru után derül az ég
Nekem is!

114

Kék a kötőm kerületi,
Barna legény kerülgeti,
De hiába kerülgeti,
Nem adnak már engem neki.

A ki szeret, az mindig fél,
Reszket mint a nyárfa levél,
Búval fekszik, bánattal kél,
Nyugodalmat sohasem lél,

Ásd ki holló, azt a szemet,
Amely ötöt-hatot szeret,
Lám én csak egyet szeretek,

Mégis eleget szenvedek.

115

Kék pántlika az istrimflim kötője,
Nem is legény, ki nem szeret előre;
Nékem is nevelt egyet egy jó anya,
De mi haszna, csak nem lehettem párja.

Azt gondolod, kedves rózsám, megcsaltál,
Engem pedig meg se szomorítottál;
Megcsaltad te, kedves rózsám, magadat,
Mert énnálam nem találsz igazabbat.

Az élőfa soha sincs virág nélkül,
Az én szívem soha sincs bánat nélkül;
Az élőfát nagy szél éri, kitöri,
Én szívemet bánat éri, megöli.

116

Kerek a káposzta,
Borul a levele,
Búsul a kis leány,
Hogy nincs szeretője.

Hej, ne busulj, ne bánkódj,
Ne is siránkozzál:
Megsegít a jó Isten
Csak jól imádkozzál!

117

Két fa közül kisütött a holdvilág,
Enyém vagy te, egyetlen egy gyöngyvirág
Eszem azt a szépen szóló nyelvedet,
Kivel sokszor csalogattál engemet!

Megfájult a szívem a nagy bánatba,
Hogy szeretlek, nem tehetek én róla;
Bár tudnálak, édes rózsám feledni!
Ne tudnálak oly igazán szeretni!

118

Két út van előttem,
Melyiken induljak?
Két szép szeretőm van,
Melyiktől bucsuzzak?

Egyiktől bucsuzok
Piros pünkösdi napján,
Másiktól bucsuzok
Halálom óráján.

119

Kidült a fa mandulástól,
Elszakadtam a rózsámtól,
Ugy elszakadtam szegénytől,
Mint őszzel fa levelétől
Elválik.

Nézz ki rózsám ablakodból,
Most megyek ki a faludból,
Vess utánam egy pillantást,
Ugy sem látjuk többé egymást
Sohasem.

120

Kilenczet ütött az óra, este van,
Haza mennék, jaj, de nagyon setét van!
Kedves rózsám, gyujtsál gyertyát,
Mutasd meg az ország utját,

Merre van.

Nyisd ki rózsám zöld leveles kapudat,
Hadd vezessem be elfáradt lovamat,
Adjál neki szénát, zabot,
Ugy sem tölt itt három napot
Te-nálad.

Kinyitottam zöld leveles kapumat,
Vezesd hát be daruszőrü lovadat;
Adok neki szénát, zabot,
Tölthet nálam két hónapot
A lovad.

121

Kiöntött a Tisza vize,
Szőke kis lány fürdik benne,
Én is megfürödtem benne,
Rám is ragadt a szerelme.

Ki a Tisza vizét issza,
Fáj is annak szíve vissza!
Én is ittam már belőle,
Fáj is az én szívem tőle.

122

Kipattant a búza szeme,
Ragyogó csillagom, galambom!
Kipattant a búza szeme,
Vajjon rózsám, szeretsz-e te?
Ragyogó csillagom, galambom!

Kacsintásod, hej, szapora,
Ragyogó csillagom, galambom!
Kacsintásod, hej, szapora,
Hol emide, hol amoda,
Ragyogó csillagom, galambom.

Hogyha szeretsz, ne nézz másra,
Ragyogó csillagom, galambom!
Hogyha szeretsz, ne nézz másra,
Ne adj okot kacsintásra,
Ragyogó csillagom, galambom!

123

Kis kertemben, rózsafa, rózsafa,
Piros rózsa van rajta, van rajta,
Piros rózsa, piros lány,

Piros kendő a nyakán,
Piros kendő a nyakán, a nyakán.

Végig mentem az utcán, az utcán,
Besároztam a csizmám, a csizmám,
Megérdemli az a lány,
Kiért sáros a csizmám,
Kiért sáros a csizmám, a csizmám.

124

Ki tanyája ez a nyárfás?
Nem hallik be a kurjantás,
Tán alusznak, vagy nem hallják,
Vagy hallani nem akarják.

Nem zörög a zúgi malom,
Mert a zúgását nem hallom,
Talán beteg a molnárja:
Szerelem a nyavalyája.

125

Kitették a holt testet az udvarra,
De nincs a ki végig, végig sirassa;

Most tetszik meg, ki az igazi árva,
Senki sem borul a koporsójára.

A csillagok feketébe öltöztek,
Engem babám, az irigyek üldöznek;
Jó az isten, pártját fogja a jónak,
Tudod babám, sok alja van a szónak.

Gyere babám, vegyünk három paripát,
Szántuk fel a mi rózsánk kerte alját;
Vessünk bele szőke kis lányt rózsának,
Barna legény hadd arassa magának.

126

Köszönöm édesem,
Hogy eddig szerettél,
A többiek között
Hozzám is eljöttél.

Adjon Isten neked
Szebbet, jobbat, mint én,
Kivel a te szived
Soha se nyugodjék.

Soha se nyugodjék,
Örökké bánkódjék,

Mint a tenger habja
Örökké hánykódjék.

127

Lefelé folyik a Tisza,
Nem folyik az többet vissza,
Rajtam van a rózsám csókja,
Hej, ha sajnálja, vegye vissza.

Derül, borul a Dunáról,
Jön szeretőm a tanyáról,
Emelgeti kis kalapját,
Hej, velem kedvelteti magát.

Ne emelgesd a kalapod,
Ugy is tudod, tiéd vagyok,
Nem a vásárba' vettelek,
Hej, rózsabokorról szedtelek.

128

Magasan repül a daru, szépen szól,
Haragszik rám a galambom, nem is szól –
Ne haragudj kedves rózsám sokáig,

Tiéd vagyok, tied leszek
Koporsóm bezártáig.

Hótól fehér a gyöngyösi hegytető –
Ritka most az igaz szívü szerető,
Ne haragudj kedves rózsám sokáig,
Tied vagyok, tied leszek
Koporsóm bezártáig.

129

Marosszéki piros páris,
Olyan piros a rózsám is,
Szép az alma az ágtetőn,
De százszor szebb a szeretőm,
Csuhajja!

Ketten szedünk egy kosárba,
Majd eladjuk a vásárba,
Főkött veszünk belőle,
Enyim lesz az esztendőre,
Csuhajja!

130

Meg akarnék házasodni, románé,
De nem tudok kit elvenni, románé,
A szegedi híres lányok – románé,
Nem akarnak hozzám jönni, románé.

Egyik utczán lemenjék kend, románé,
A másikon feljőjék kend, románé,
Mihozzánk is bejőjék kend, románé,
Ugy tudják meg, hogy szeret kend, románé.

131

Megérem még azt az időt,
Sirva mégy el házam előtt,
Megöleled kapum fáját,
Ugy siratod a gazdáját.

Megérem még azt az időt,
Sirva mégy el házam előtt,
Szólok hozzád egyet-kettőt,
De már nem úgy, mint azelőtt.

132

Megirták a guzsalyomat,

Tilij, talaj, rátom;
Felvehetik az orsómat,
Me't én ki nem vá'tom
Nem vá'tom ki, nem biz én
Az idén;
Se hitelbe, se csókért,
Se csókért.

Pecsétes levél jött tőle,
Tilij, talaj, rátom;
Jó hirt hallottam felőle:
Az őszön meglátom...
Jöhet hozzám guzsalyos,
Guzsalyos,
Tág az utcza, benn szoros
Benn szoros.

Együtt járunk a fonóba,
Tilij, talaj, rátom;
Tíz csókot kap egy orsóra,
S százszor es kivá'tom...

Oh csak egyszer jőne hát,
Jőne hát!
Büntetni a galambját,
Rózsáját!

133

Megizentem én az édes anyámnak:
Fogadjon el még engemet fiának;
Hogy ha el nem fogad engem fiának:
Bujdosója leszek a nagy világnak.

Megátkozott engem az édes anyám,
Hogy ne legyen se országom, se hazám,
Tüskebokor legyen az én lakásom,
Ott se legyen sokáig maradásom.

Megvert engem a jó isten teveled,
Hogy én téged olyan forrón szeretlek,
Bár tudnálak, bár tudnálak feledni,
Rajtad kívül mást is tudnék szeretni!..

134

Megkötöm a lovamat
Czédrusfa ágához,
Magam meg lefekszem
Galambom ágyához.

A vásáron voltam,

Vásárfiát hoztam,
Kedves galambomnak
Egypár csókot adtam.

A szerelmet pénzen
Nem lehet megvenni –
De egy édes csókért
Ki lehet alkudni!

135

Meg vagyok én búval rakva,
Mint a borizü almafa;
Kettő-három terem rajta,
Mégis terítve az alja.

Csütörtökön virradóra
Ültem a bánathajóra.
Meváltam a szeretőmtől,
Mint zöldfa a levelétől.

Elmegyek én valamerre,
Valamely ország szélére,
Fészket rakok pálmaágra,
Árva gerlicze módjára.

136

Megverek valakit,
Vagy engem valaki,
De az én rózsámat
Ne szeresse senki.

Vagy levág valaki,
Vagy én le valakit,
De a galambomhoz
Nem bocsátok senkit.

137

Megvettem a szeretőmet nagy áron,
Általvittem vagy tizenkét határon,
Hol vizeken, hol patakon, hol sáron
El sem hagyom míg élek a világon!

138

Mély a Dunának a széle,

De még mélyebb a közepe.
Az én rózsám kerülgeti,
Által akar rajta menni.

Ha az isten megengedi,
Hidat csináltatok neki,
Házamnál az egyik vége,
Győrig ér a másik vége.

139

Mig élek is bánom,
Hogy szavadnak hittem;
Elhagytál, megcsaltál, –
Verjen meg az isten!

Verjen meg az isten
Dáma feleséggel,
Tizenkét gyerekkel,
Pénzen vett kenyérrel!

140

Minden falu édes hazám,
Minden asszony édes anyám,

Minden szép lány feleségem,
Kivel világomat élem.

Eszem a teremtő fádat,
Engem szeress, ne anyádat,
Olyan igaz leszek hozzád,
Mint tulajdon édes anyád.

141

Mindenféle szeretőm volt,
Csak még cigányleány nem volt.
Czigány leány ne is legyen,
Czigány leány nem kell nekem.

Jó a cigány korcsomára,
Mert rátermett a nótára;
De nem való szeretőnek,
Egygyel nem is elégszik meg.

142

Nagypénteken mossa holló a fiát,
Ez a világ kigyót-békát rám kiált,
Mondja meg hát ez a világ szemembe:

Kinek mit vétettem én életembe.

Elmennék én hozzátok minden este,
Ha az anyád a kapuban nem lesne,
Nem tennék én tinálatok egyebet,
Hó válladra hajtanám bús fejemet.

143

Nagy szaga van a pünkösdi rózsának,
Híre van a vásárhelyi lányoknak;
Annak határában nevelkedtem én,
Szőke kis lány szeretője vagyok én.

Szőke Tisza kicsapott az alföldre,
Szőke kis lány sirdogál a szélibe.
Szőke kis lány ne keseregj babádon,
Még a madár sem marad meg egy ágon.

144

Nem ám az a rózsa,
Ki a kertbe nyilik;
Hanem az a rózsa,
Ki egymást szereti.

Mink vagyunk a rózsák:
Mink szeressük egymást,
Szép piros hajnalban,
Mögöleljük egymást.

145

Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél,
Piros pünkösdi napján
Hajnalban születted.

Orczáid rózsái
Ha közel volnának,
Égő szívem mellé
Tüzném bokrétának.

146

Nem átkozlak, nem szokásom,
De sok sűrű sóhajtásom
Felhat a magas egekre,
Mind te felelsz meg ezekre!

Nekem a legszebbik estve,
Fekete színre van festve;
Komor felettem az ég is,
Elhagyott a reménység is.

A mi engem vidítana,
Az élethez kedvet adna;
Attól mind megvagyok fosztva,
A jó mind másnak van osztva.

Fel se venném, a mi nézi,
Él az isten, elintézi,
De hogy értem ő is érzi,
Ez, a mi szívemet vérzi.

147

Nem bánom, én kedves rózsám!
Ha így is, ha úgy is,
Ha szeretsz is, kedves rózsám!
Ha nem is, ha nem is!
Pedig a te kerted alatt
Be sokszor rám viradt a nap,
Apró fürtü gubád alatt,
Be sokszor megcsókoltalak!

148

Nem hiszed, hogy beteg vagyok,
Majd elhiszed, ha meghalok.
Nem jöttél el nézésesemre,
Jőjj el a temetésemre.

Kísérj ki a sírhalomig,
Az örök nyugalomig;
Tán még egy-két kapaföldet
Megérdemlek, rózsám, tőled.

149

Nem jöttem volna én ide,
Csalogattak engem ide:
Barna babám szemöldöke
Csalogatott engem ide.

Nem hittem én, de már hiszem;
Hogy szerelem búra viszen,
Búra viszen, búbánatra...
Bár soh'se' láttalak volna!

150

Nem szeretek én már ezután,
Megcsalt szőke, megcsalt barna lány,
Esküszöm a magas egekre,
Szabad leszek, szabad, örökre!

Eszem azt a barna szemedet,
Ne csalogass vele engemet,
Csalfa szemed, csalfa szived is,
Csalfa vagy te, rózsám, magad is!

151

Nem vagy lány nem vagy lány,
Nem mersz csókot adni;
Azt gondolod, rózsám,
Nem t'om vissza adni?

Vissza tudom adni.
Meg is t'om köszönni;
Páratlan csókodnak
Párját tudom adni.

152

Ne nézz reám, ne nevedd!
Mert megtudják, hogy szeretsz;
Reám néztél, neveltél,
Megtudták, hogy szeretted.

Ne nézz reám, ne kaczagj,
Mert a szívem meghasad;
Reám néztél, kacagtál,
Nálam nélkül maradtál.

153

Nincs édesebb mint a méz, mint a méz –
Ki mit szeret arra néz, arra néz,
Én egy kis lányt szeretek,
Arra nézek, nevetek.

De ő vissza nem nevet, nem nevet,
Attól tartok nem szeret, nem szeret.
Szembe rózsám, ha szeretsz,
Ha nem szeretsz, elmehetsz!

154

Nincsen apám, nincsen anyám,
Az isten is haragszik rám;
Árva vagyok mint a gólya,
Kinek nincsen pártfogója.

Ej, be szépen harangoznak
Az én kedves galambomnak!
Most viszik a temetőbe,
El sem bucsuzhattam tőle.

Anyám, anyám, kedves anyám,
Kedves fölnevelő dajkám,
Bárcsak engem kis koromba
Zártál volna koporsóba!

155

Nincsen feleségem, de majd lesz,
Hazahozom télen, ha jó lesz,
Veszek neki csizmát, ha jó lesz,
Megsókolom százszor, ha szép lesz.

Veszek neki csizmát pirosat,

Üttetek rá patkót magasat;
Fénylik a te csizmád, ragyog is
Ragyogó csillag vagy magad is.

Kéri a szűrömet gubáért,
Szőke szeretőmet barnáért;
Nem adom a szűrömet gubáért,
Szőke szeretőmet barnáért.

156

Nincsen kedvem, mert a fecske elvitte,
Egy magas jegenyefára feltette.
Akkor leszek, édes rózsám, a tied,
Mikor az a jegenyefa kivirít.

Kiöntött a Duna vize messzire,
Valamennyi szép leány van, elvitte.
Fogja ki hát minden ember magáét,
Ne szeresse soha senki a másét!

157

Nincsen olyan buza, nincsen olyan buza,
A kiben, a kiben konkoly nincs;

Nincsen oly szerelem, nincsen oly szerelem,
A kiben, a kiben hiba nincs.
De a mi buzánkban egy szem konkoly sincs.
A mi szerelmünkben, a mi szerelmünkben
Hiba nincs, hiba nincs, hiba nincs!

Ugat a kutyám a, ugat a kutyám a
Kapuba, kapuba, kapuba,
De sok irigyem van, de sok irigyem van
Faluba, faluba, városba.
Nem félek én, ha irigyem még több lesz,
A te szived, rózsám, a te szived rózsám,
Örökre, örökre enyim lesz!

158

Nincs nekem egyebem a rózsámnál,
A rózsámnál,
Az is zálogba van az anyjánál.
Az anyjánál.
Hej, a ki azt nékem kiváltaná,
Kiváltaná –
Aztat a Krisztus is megáldaná,
Megáldaná!

159

Nincs szebb madár mint a fecske, –
Fehér lábu kis menyecske.
Fehér lábát mosogatja,
Hideg a viz, nem állhatja.

Tizenhat esztendős vagyok,
Jaj, de gyöngé gyerek vagyok!
Gyöngé vagyok mint a nádszál,
Hajlom mint a rozmaring-szál.

160

Nyisd ki rózsám ablakodat,
Hagy mondjam el panaszomat.
Nyisd ki, nyisd ki! mind a kettőt:
Én voltam a te szeretőd.

Te voltál szeretóm nem más,
Álljon beléd a nyilalás;
Egyik felől tizenkettő,
Másik felől száz meg kettő.

161

Pej paripám patkószege de fényes,
Madarasi csárdás lánya de kényes;
Bodor haját illegeti vállára,
Száz talléros kendőt tesz a nyakára.

Felülök a sárga lovam nyergébe,
Beballagok a kovács műhelyébe,
Mig a kovács pej lovamat patkolja,
Kis angyalom két orczámat csókolja.

162

Pesten jártam iskolába, kuk!
Pesten jártam iskolába,
Térdig jártam a rózsába, kuk!

Lehajoltam, szakasztottam, kuk!
Lehajoltam, szakasztottam,
Kedves galambomnak adtam, kuk!

163

Repül a pillangó
Virágról virágra, –
Soha se válogass
Annyit a leányba.

Szép leány a barna,
Szép leány a szőke,
Legszebb mindenkinek
Az ő szeretője!

164

Repülj fecském ablakára,
Kérjed, nyissa meg szavadra;
Mondd ezüstös lapot vevék,
Rá arannyal írom nevét.

Képét gyémánt lapra festem,
Rubinkő-ládába rejtem,
S azon leszek, hogy nevének
Nagy ünnepet szenteljenek.

165

Retteg pej paripám
Az égcsattogástól,
Az igaz szeretet
Fél az árulástól.

Nincs tavasz, nincsen nyár
Piros rózsza nélkül,
Az igaz szeretet
Nincs ölelés nélkül.

Nem volt tél, nem is lesz
Havas idő nélkül,
Az igaz szeretet
Nem lehet csók nélkül.

166

Rózsza vagy, rózsza vagy,
Még annál is szebb vagy,
Aranynál, ezüsthél
Sokkal ékeesebb vagy.

Aranyat, ezüstöt

Mindenkor talállok,
De soha mig élek
Drágábbat tenálad!

167

Sajó kutyám, hej de mélyen aluszol!
Nem láttad-e a rózsámat valahol?
Máskor vakkantottál egyet vagy kettőt,
Mikor jönni láttad a hű szeretőt.

Amottan egy nagy viznek a szélében,
Ül egy kis lány hű kedvese ölében,
Kis lány nézi folyó vizét, a habot,
A legény meg a ragyogó csillagot.

Elszállott már a daru meg a gólya,
Maga maradt a gulyás és a gulya;
Magam vagyok künn a pusztán egyedül,
Rajtam már a jó Isten sem könyörül!

168

Sárga csikó, sárga csikó, sárga,
Az én rózsám nem lesz mindig árva,

Az én rózsám nem lesz mindig árva,
Szüret után én leszek a párja!

Azért hogy én szegény legény vagyok,
Barna kis lány szeretője vagyok,
Szeret az a barna kis lány engem,
Meghalni is kész volna érettem.

169

Sem eső nem esik, sem felhő nem látszik,
Mégis az én bundám két oldalról ázik.

Sír az egyik szemem, a másik könnyezik,
Sírjon mind a kettő, mint a sebes eső.

Lehajtom fejemet, rózsám, a válladra,
Hullatom könnyemet hőszinű nyakadra.

Záporosó után eszterhaj megcsordul –
Talán még idővel szíved hozzám fordul.

170

Sír az egyik szemem, a másik könnyezik;

Mert az én édesem rólam felejtkeznek,
Sírjatok hát ti is, édes két szemeim,
Áztassátok sűrűn az én két orczáim.

Majd elveszi Isten a szép fényes napot,
Sötétségben hagyja a szegény parasztot,
Felderíti Isten a fényes csillagot,
Hogy rakhasson minden szegény jó asztagot.

Árva vagyok árva, én vagyok az árva,
Áldja meg az Isten! ki az árvát szánja,
Búval és bánattal élem világomat,
Búval terítették az én asztaomat.

171

Siroki erdőben
Egy pár fiatal fa,
Ezüsttel bimbóznak,
Zölddel leveledzik.

Allatta folyik el
Egy szép patakocska,
Oda jár friss vizre
Egy pár galambocska

Az ágyok dereka

Majoránna fája,
Bár rózsafa volna,
Hogy ne csikorogna.

Hogy az én galambom
Csendesen nyugodna,
Csendesen, édesen,
Ketten, szerelmesen.

172

Szabad a madárnak ágról-ágra szállni,
Csak nekem nem szabad szeretőmhöz járni.

Áldd meg Isten, áldd meg a szeretőm házat,
Verd meg Isten, verd meg a benne lakóját!

Azt se mindeniket, csak az édes anyját:
Mért nem adta nekem az ő kedves lányát?

Ha neki lánya volt, nekem szeretőm volt,
Ha neki kedves volt, nekem kedvesebb volt.

173

Szabadhegyi dobogó hid alatt
Barna kis lány rozmaringot arat;
Én vagyok a rozmaring szedője,
Barna kis lány igaz szeretője.

Mikor viszi a kis lány a vizet,
Akkor leli a szerelem-hideg,
Tedd le, kis lány, a hideg vizedet,
Elhagyatom veled a hideget.

174

Száll a felhő napnyugatról keletre,
Gyöngé rózsám, jutok-e még eszedbe?
Nem jutok én soha többet eszedbe,
Más legényt zársz immár te a szivedbe.

Ha én téged el tudnálak feledni!..
Rajtad kívül mást is tudnék szeretni!..
De én téged nem tudlak elfeledni,
Rajtad kívül nem tudok mást szeretni!

175

Széna, széna, széna terem

A réten, a réten;
Megcsókollak, kedves rózsám,
A héten, a héten!
Piros alma, gömbö-, gömbö-,
Gömbölyü,
A te orczád gyönyö-, gyönyö-,
Gyönyörü!

176

Szeretnék szántani,
Hat ökröt hajtani,
Ha a rózsám jönne
Az ekét tartani.
Az ekét tartani,
Hat ökröt hajtani,
Ha a rózsám jönne
Az ekét tartani.

Hat ökröt hajtottam,
Nagyot kurjantottam;
Csálé csákó, csálé,
Barna rózsám felé.
Barna rózsám felé.
Nagyot kurjantottam:
Csálé csákó, csálé,
Barna babám felé.

Az ökör a földet
Nem magának szántja,
Asszonyom a lányát
Nem magának tartja.
Nem magának tartja,
Nem magának szántja,
Asszonyom a lányát
Nem magának tartja.

177

Szerettelek, nem kellesz már,
Szidott anyád, ne szidjon már,
Nem fog engem meg az átka,
Szálljon a maga nyakába!

Szerettelek rózsám, nagyon,
De már annak vége vagyon,
Vége vagyon szerelmemnek,
Más parancsol a szivemnek.

178

Szérül van a rózsám háza,

Körülfutotta a zsálya;
Nem futja a szögfü körű,
Mert nem voltál igazszivű.

Szeretőnek szeretnék,
De elvenni nem mernék,
Mert az a te kutya szived
A hányat lát, annyit szeret.

179

Szól a világ, mit hajtok rá?
Úgy ég a tűz, ha raknak rá:
Ha hajtanék irigyemre,
Megölné a világ nyelve.

Ne hajts a mende-mondára,
Ülj a térdem kalácsára;
Átölellek két kezemmel,
Hadd nézze más irigy szemmel!

180

Szomorú az idő,
Meg akar változni,

Talán a rózsámtól
Kelletik elválni.

Csak azt mondd meg rózsám,
Melyik uton mégy el,
Felszántatom én azt
Aranyos ekével.

Be is vetem én azt
Szemen szedett gyöngygyel,
Be is boronálom
Sűrű könnyeimmel.

181

Szomszéd asszony szép leánya
Reá kapott a rózsánkra,
Ha én őtet megfoghatnám,
A törvénynek majd beadnám.

A törvény is csak azt mondja,
Leányt illet meg a rózsa,
Menyecskéket levendula,
Öregeket a korója.

182

Szőke vize a zavaros Tiszának,
Mondd meg annak a szép barna kis lánynak.
Hogy az egész Tisza vize mentiben
Hamisabb lány nincs nálánál senkisé.

Mi dolog az, hogy a Tisza befagyott?
Mi dolog az, hogy a rózsám elhagyott?
Szokása a Tiszának a befagyás,
A leánynak a szerető-elhagyás.

183

Szovátai híd alatt
Meleg forrásvíz fakadt;
Én is ittam belőle,
Mégse hótam meg tőle.

Szovátai híd alatt
Rézsarkantyúm ott maradt.
Eredj babám keresd meg,
Ha megkapod, pengesd meg.

Szovátai hegy alatt

Árulom a lovamat.
Árulom a lovamat,
S a lovammal magamat.

184

Tavaszi szél utat száraszt,
Minden állat társat választ;
Hát én vajon kit válasszak,
Szívet szívért kinek adjak?

Bolyog elmém mint a felhő,
Hull a könnyem mint az eső,
Ki ölembe, ki a földre,
Ki kesergő kebelembe.

Árkot mosott két orczámra,
Mint a zápor az utcára;
Én istenem, rontsd meg, verd meg,
A ki miatt gyászt viselek!

185

Tavasza lesz már, el fog a hó menni,
De szeretnék kék ibolya lenni!

Kivirítnék a rózsám kertjébe',
Hadd tüzne fel dobogó keblére.

Sem rózsza, sem ibolya nem vagyok,
Csak egy szegény szolga legény vagyok;
Nem messze van a rózsám tanyája,
Csak sohajtok s epedek utána!

186

Téli, nyári piros alma,
Az én babám tuba rózsza,
A csókja meg édes színméz,
Tüzel a szeme, ha rám néz.

Ha ráhúzzák a nótáját,
Összeüti a bokáját,
Szépen peng a sarkantyúja,
Takaros a fordulója.

Ha megölel, engem ugyse! –
Nem cserélnék senkivel se',
Igaz, szegény ő kegyelme,
De esküdtnek beillene.

187

Tilalom, tilalom
A szegedi halom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom,
Nem akkor ölelem,
A mikor akarom.

Tilalom, tilalom
A makai halom,
Nekem is tilalom
A kedves galambom,
Nem akkor csókolom,
A mikor akarom.

188

Tisza mellett van egy város, Beregszász,
Volt szeretóm, néha ötven, néha száz,
Volt szeretóm néha száz is,
Jó volna most csak egy pár is, ihaja!

Erdélyország fővárosa Kolozsvár –
Volt szeretóm, de elhagyott az is már.

Volt szeretőm, de elhagyott,
Irgalmatlan megtagadott, ihaja!

Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs,
Ritka legény, ritka leány takaros.
Ritka leány, ki megállja,
Hogy a legényt meg ne szánja, ihaja!

189

Túl a Dunán zörög az ég,
Kedves rózsám szeretsz-e még?
Mutasd hozzám szerelmedet,
Ugy sem soká látsz engemet.

Egy két pár csók nem a világ!
Száradjon el, a ki nem ád;
Adjál rózsám e világon,
Ugy sem kell a másvilágon.

190

Tulsó soron a mi házunk,
Nem eladó még a lányunk,
Eszkendőre lesz eladó,

Akkor lesz legényhez való.

Tulsó soron a mi házunk,
Fehér rózsá nyílik nálunk,
Ha fehér kell, abból adok,
Ha piros kell: – magam vagyok!

191

Uram, uram, bíró uram,
Adja ki a fakó lovam,
Sietős az utam nagyon,
Subám' zálogban itt hagyom,

Fakó lovam, rugd fel a port,
Ne nézz árkot, ne nézz bokrot,
Mire a nap nyugvóra száll,
Ott legyek a galambomnál.

192

Vajjon mit irjak rózsámnak
Legkedvesebb violámnak?
Reszket kezem, nem irhatok,
Fáj a szívem, nem szólhatok.

Gyakran nézek házad felé,
Mind reggel, mind este felé;
Kikönyöklök az ablakon,
Mégsem láthatlak, galambom!

193

Valamit sugok magának:
Vállaljon el babájának,
Szép is vagyok, jó is vagyok,
Csak egy kicsit hamis vagyok.

Barna legény elbujdosott,
Ráfogták, hogy lovat lopott.
A vármegye elfogatja,
Szeretője megsiratja.

Mondd meg, kis lány, a nénédnek,
Vállaljon el kedvesének,
Szép is vagyok, jó is vagyok,
Csak egy kicsit korhely vagyok.

194

Végig mentem az ormódi temetőn,
Elvesztettem piros bársony keszkenőm,
Piros bársony keszkenőmet nem bánom,
De a régi szeretőmet
Isten uccse sajnálom!

Barázdában szépen szól a pacsirta,
Leveletem régi galambom írta;
Azt olvastam könyes szemmel belőle:
Csak a halál, csak a halál
Választhat el őtőle.

195

Verje meg az isten
Szeretőmnek házát,
Nem is épen házát,
A benne lakóját.
Azt sem mindegyiket.
Csupán az egyiket:
Az ő édes apját.
Mért huzta el tőlem
A kisebbik fiát.
Ha neki fia volt,
Nekem szeretőm volt,
Ha neki kedves volt,
Nekem kedvesebb volt.

196

Volt szeretóm, szép, de hamis,
Hamis még a zuzája is,
Engem mondott kedvesének,
Mást csókolt a hamis lélek.

Felfogadtam Isten előtt,
Hogy nem tartok több szeretőt;
Ha tartok is, olyat tartok,
Kivel becsületet vallok.

197

Vörös bársony süvegem –
Most élem gyöngy életem!
Bokréta van mellette,
Barna babám kötötte.

Ha kötötte, jól tette:
Csókot kapott érette.
Kössél babám másszor is,
Megcsókollak százszor is!

198

Zavaros a Tisza vize, megáradt,
Az én szívem körülfogta a bánat,
Körülfogta mint a dinnyét a szára,
Kis angyalom, itt hagylak nemsokára.

Ez a kis lány kiáll a kapujába,
Sirat engem fekete gyászruhába.
Te kis leány, ne sirassál engemet,
Másnak adtam cserébe a szívemet!

199

Zöld a kökény, majd megkékül,
Nem leszek szerető nélkül,
Kedves rózsám, nálad nélkül,
Nem leszek szerető nélkül.

Magas a torony teteje,
Bárányomnak nincs mezeje,
Bárányomnak zöld mező kell,
Magamnak szép szerető kell.

Azt gondolod, mindig így lesz,

Hogy szeretőm soha sem lesz,
Dehogy nem lesz, de bizony lesz,
Nálad rózsám különb is lesz.

Hideg szél fuj a hegyekről,
M megbocsáss már mindenekről:
Én galambom ablakába,
De sokat álltam hiába.

Eltörött a kutam géme,
Hol itatok holnap délbe,
Én galambom nyolcz szép ökre,
Nem szokott a folyó vizre.

200

Zöld erdőben, zöld mezőben
Lakik egy madár,
Kék a szárnya, zöld a lába,
Jaj, be szépen jár!

Várj madár, te én galambom,
Csak egy kissé várj.
Míg az Isten ugy akarja –
Tied leszek már!

Zöldre van a, zöldre van a rácsos kapum festve,
Oda vártam a rózsámat estve,
Nem győztem én a babámat várni,
Be kellett a, be kellett a rácsos kapum zárni.

Bezárhatod, bezárhatod rózsám a kapudat,
Nem lépem át többé házatokat,
Vethetsz belé szegfűt, majoránnát,
Nem taposom, nem taposom többé le az ágját.

II. KATONA-ÉLET

1

Adjon isten, adjon isten, kapitány ur, jó napot!
– Adjon isten, adjon isten, barna kis lány, mi bajod?
Kapitány ur, kapitány ur, csak az az én kérésem:
A babámat, a babámat az egyesből kikérem.

– Nem lehet azt, nem lehet azt az egyesből kikérni,
Ha betyár volt, ha betyár volt, meg kell annak szenvedni.
– Szenedett már, szenedett már két kis évig eleget,
Eressze el, kapitány ur, szabadságra, ha lehet!

2

Adjon isten jó szerencsét
Annak az anyának,
A ki fiát fölnevelte
Lovas katonának!

Ördög adjon rossz szerencsét
Annak a banyának,

A ki fattyát fölnevelte
Gyalogos bakának!

3

A gőzösnek mind a hat ablaka
Fekete fátyollal van bevonva.
Gyászolja a magyar legényeket.
Katonának viszik szegényeket.

Lányok, lányok, szovátai lányok,
Közületek csak egyet sajnálok,
Ha az az egy piros rózsza volna,
Éjjel, nappal kalapomba volna!

4

Anyám, anyám, édes anyám,
Édes felnevelő dajkám!
Születésemnek örült kend,
Jaj, de nagy búra nevelt kend.

Patrontás az oldalamon,
Hozzá puska a vállamon,
Csákó nyomja a fejemet, –

Jaj, beh keserves egy élet!

Terméskőből van a szobám,
Szomorú az én éjszakám,
Csak egy gyertyavilág virít,
Az is csak engem szomorít!

5

A mindenit ennek a rongy világnak!
Mért sorozott engem be katonának?
Huszár vagyok, szeretem a lányokat,
Megölelem, megcsókolom azokat.

Barna kis lány, eszem azt a szentedet,
Isten áldja meg a te szép lelkedet!
Köszönöm az eddig való hűséged,
Áldja meg az isten minden lépésed!

6

Amott kerekedik
Egy fekete felhő,
Abban tollászkodik
Egy fekete holló.

Várj meg, holló, várj meg,
Hadd izenjek tőled
Apámnak, anyámnak
Jegybeli mátkámnak.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.